

El cinema, la història i les televisions caminen de la mà en aquest moment.

Els mites històrics a la pantalla

Colom, el Quixot, el Tirant: tres figures que seran protagonistes en breu de produccions audiovisuals amb finançament i intencions ben diferents.

A mesura que evoluciona la seua tècnica, el cinema pot acostar-se al passat amb més exactitud. Tota aquesta evolució de la capacitat cinematogràfica d'art i construcció farà possible veure aviat en la pantalla l'arribada de Colom a Amèrica i les aventures de Tirant lo Blanc. L'únic problema d'aquests projectes són els pressupostos tan amplis i dif-

ton Heston en Rodrigo Díaz de Vivar. Heston ja havia fet de Moisès, de Marc Antoni, de Miquel Àngel, del cardenal Richelieu, de Sir Thomas Moro i molts altres personatges. Heston, des de *Ben-Hur* fins a *El planeta dels simis*, ha lluitat la seua figura hel·lenística i la seua presència règia com pocs altres actors han sabut fer. Per fer de Dona Jimena hi

5.000 persones, 2.000 de les quals eren soldats. Van ser molts diners fa trenta anys per aconseguir la *mentida* de tornar al segle XI.

UNA ESPERANÇADORA
COPRODUCCIÓ PER AL 'TIRANT'

Fa molt poc que el productor i director

cils d'aconseguir que requereixen.

És cert que en els últims deu anys hi ha hagut un declivi financer del cinema europeu, la televisió ha substituït les sales, però no ha ofert subvencions per al cinema que emet. El pla Mèdia de la Comunitat Europea ha intentat posar-hi solució. De fet, va aconseguir una lleugera empena a la promoció i producció del cinema europeu, però al capdavant, cada estat ha optat per l'impuls i el desenvolupament del sector privat. Amb la recent aparició de les televisions privades i autonòmiques, l'oferta cinematogràfica s'ha triplicat i aquest endeutament de la televisió amb el cinema continua. El ben segur és que a començaments dels vuitanta a l'estat espanyol es produïen 100 llargs metratges, amb una difusió internacional d'un 25% i en 1989 el 100 s'havia quedat en un 47, i el 25% en un 7%.

CINEMA I HISTÒRIA

Poc a bans de l'estiu es va celebrar a Peníscola el trenta aniversari del rodatge d'*El Cid*, que el 1961 va convertir Charl-

ton Heston en Rodrigo Díaz de Vivar. Heston ja havia fet de Moisès, de Marc Antoni, de Miquel Àngel, del cardenal Richelieu, de Sir Thomas Moro i molts altres personatges. Heston, des de *Ben-Hur* fins a *El planeta dels simis*, ha lluitat la seua figura hel·lenística i la seua presència règia com pocs altres actors han sabut fer. Per fer de Dona Jimena hi

5.000 persones, 2.000 de les quals eren soldats. Van ser molts diners fa trenta anys per aconseguir la *mentida* de tornar al segle XI.

havia tres rivals: Sara Montiel —esposa de Mann, productor d'*El Cid* en aquells moments—, Gina Lollobrigida, reina de Saba, i Sofia Loren. Al final la Loren va aconseguir el paper. L'experiència de Heston en els papers històrics i el seu dramatisme corporal van fer que els productors Bronston i Mann no dubtaren gens a triar el seu Cid. Els que ho recorden contenen que, a la Peníscola del rodatge, per saber què era de pedra i què de cartó, calia colpejar amb la mà. Aquesta pel·lícula va canviar la vida d'aquest poble, a vegades proporcionava vint duros per dia a tots aquells que volien participar d'extres, molt més del que qualsevol podia guanyar amb la pesca. Però per fer possible que el *Campeador* cavalcara, van fer falta més de vint duros. El productor nord-americà Samuel Bronston, en associació amb *Dear Films Produzione*, va destinar un pressupost superior a 420 milions de pessetes. Hi havia escenes fonamentalment de batalles, desfilades, desembarcaments, etc., que van durar 30 dies de rodatge i en què van participar un total de

Josep M. Forn —que actualment treballa com a director de cinematografia en la Generalitat de Catalunya— (en coproducció amb TV3, TVE i TVV) ha anunciat l'esperat rodatge d'un llarg metratge del *Tirant lo Blanc* que passarà primer per les sales de cinema de tot l'estat i més tard per les pantalles de les tres televisions. Josep M. Forn conta: "L'acord ja està fet, però no està signat, no hi haurà acord econòmic fins al setembre, malgrat que jo esperava que estiguera firmat abans de l'estiu, tot està acordat i entrellaçat, només falten dos petits detalls, primer la firma i després els diners. Per això no podem fer tractes amb cap actor, ni tan sols pensar-hi, ja que no tenim un pressupost segur. Els actors solen tenir les dades molt compromeses i no els podem oferir garanties fixes ara per ara.

Es probable que aquest retard siga produït per la polèmica inicial de si era un llarg metratge, una sèrie televisiva o les dues coses. Garcia Candau —director general de TVE— ha declarat que només serà una sèrie. És evident que el sector cinematogràfic vol el llarg metratge,

mentre que les cadenes televisives –que es d'on surten els diners– prefereixen una sèrie, ja que el reglament del cinema diu que per dur una coproducció a la televisió s'ha d'esperar dos anys després d'haver-la estrenat en el cinema.

La coproducció de *Forn* disposa de 1.000 milions de pessetes que, fins que no se signe l'acord, no estan segurs. *Forn* va declarar a la premsa que amb aquests diners no hi ha ni per acabar de muntar tot l'escenari medieval que necessita el *Tirant*. Si la història del conqueridor espanyol el *Cid* va disposar de quasi 500 milions de pessetes fa trenta anys, ¿com

és possible que en 1991 la xifra simplement s'haja duplicat?

D'aquests 1.000 milions inicials amb què compta el *Tirant*, provenen proporcionalment la majoria de TV3 i TVE, mentre que TVV –que s'hi ha incorporat a última hora i indecisa– contribueix amb una xifra més aviat simbòlica, uns 10 milions de pessetes aproximadament. És evident que ni sumant d'aquí i d'allà n'hi ha prou.

Una superproducció nord-americana va fer possible que Sofia Loren fóra Doña Jimena i Charlton Heston fóra Don Rodrigo, ¿seria viable que Harrison Ford i

Kim Basinger foren el *Tirant* i la *Carmesina*?

Com que aquesta pel·lícula haurà de complir una doble funció, exhibir-se en el cinema però, a més, convertir-se en sèrie televisiva, ha d'adaptar-se a les condicions de dos mitjans diferents, però dos mitjans que tenen en comú la necessitat de cares i cossos atractius i seductors per a l'espectador, tal com Mann i Bronston van fer trenta anys enrere amb Heston i la Loren. ¿El *Tirant* podria ser una superproducció amb uns actors que mantingueren la pel·lícula en taquilla durant mesos? És cert que *El Cid* no va resultar

cap pel·lícula d'excel·lent qualitat, però tenia dos rostres que valien molts diners. La polèmica sobre la transcendència de la pel·lícula està servida

ALTRES MITES, QUIXOT I COLOM

Mentrestant, TVE prepara una sèrie televisiva de dos capítols sobre el personatge literari del Quixot, la primera part de l'obra, que ja està rodada, ha anat a càrrec del director Gutiérrez Aragón, la segona, començarà aviat amb la direcció de Mario Camus. Per fer aquesta sèrie, TVE ha pensat en dos actors espanyols molt populars i amb molta qualitat interpretativa com són Fernando Rey en don Quixot i Alfredo Landa en Sacho Panza.

Qui sí que comptarà amb ajuda institucional serà la pel·lícula sobre Colom patrocinada per la societat Quinto Centenario. La societat assegura que la col·laboració que oferirà a *Cristóbal Colón. El descubrimiento* és logística i institucional, la comissió deixarà una de les dues rèpliques de les tres caravel·les per al rodatge, revisarà la qualitat del guió i oferirà tot tipus d'assessorament històric,

d'ambientació, de vestuari..., a més del prestigi que dona vendre un producte amb el logotip del Quinto Centenario, que és una manera molt efectiva de promocionar el producte. Però, segons ha dit Àngel Serrano, conseller delegat de la societat estatal V Centenario, l'ajuda no és una subvenció directa, més aviat consisteix en una inversió amb fins de recuperació i de participació en la producció. El finançament del producte és fonamentalment europeu, aquesta vegada es prepara una superproducció en què la intervenció nord-americana és mínima, cosa que no sol ser molt habitual.

Alexandr i Llya Salkind, d'origen rus però residents a Suïssa, seran els productors d'aquesta pel·lícula, els Salkind ja duen a les esquenes productes de grans inversions, i muntatges com el de *Superman*. En aquesta ocasió, els Salkind produeixen amb una quantitat de 55.000.000 milions de dòlars, aproximadament uns 5.500.000.000 milions de pessetes, i no és una xifra escandalosa, perquè avui es fan servir xifres en el cinema de fins 10.000.000 milions de pessetes, però cal tenir en compte que la

col·laboració del Quinto Centenario significarà un estalvi molt gran per als productors, perquè al cap i a la fi, trobar els decorats i el vestuari més adients és el que més temps i diners costa en ocasions.

Per dirigir *Cristóbal Colón. El descubrimiento* hi ha en joc un director molt cotitzat, el grec George Pan Cosmatos, director de pel·lícules com *Rambo* i *Cobra II*. Un director que està acostumat a fer pel·lícules espectaculars i que probablement farà una aventura sorprenent del viatge dels espanyols a Amèrica.

Mario Puzo —excel·lent i conegut guionista pels guions del *Padrino*— n'escriurà els guions.

Com a actor principal i en el paper de Colom, hi haurà el popular Thimoty Dalton, que va fer d'agent 007 durant una temporada. Isabel la Católica probablement serà Sigourney Weaver, una de les actrius que més fort ha treballat en els vuitanta, amb pel·lícules com *Alien*, *Armas de mujer*, *Gorilas en la niebla*, etc. La productora s'ha plantejat la intervenció d'actors excel·lents com Marlon Brando, com també actors espanyols

**¿SAPS
EL QUE
FALTA?**

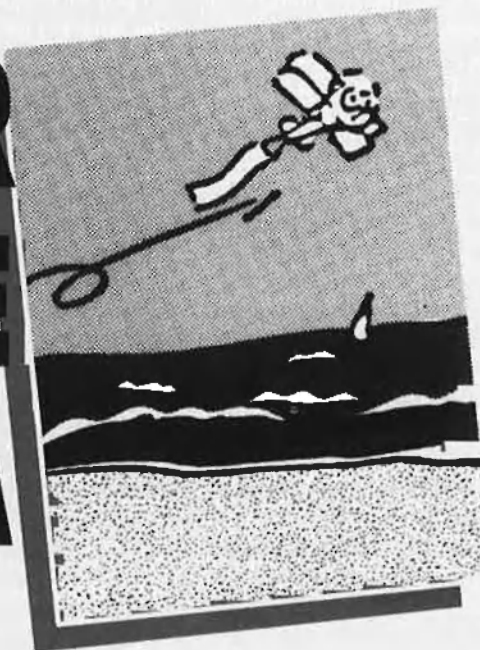
amb molt de prestigi internacional com Carmen Maura, Antonio Banderas i Victoria Abril.

Sí que serà una empresa nord-americana, la Universal Pictures, la que s'encarregarà de la distribució de la pel·lícula, que és la feina on entren en joc i es produeixen més diners. El rodatge d'aquesta pel·lícula va començar el passat dia 3 d'agost a Palos de la Frontera o l'Escolrial, i després, les naus sortiran amb Colom cap a Amèrica.

Paral·lelament a la producció del Quinto Centenario també hi ha una coproducció sobre el descobriment quasi tota europea, on participa Gran Bretanya, França i els EUA. Un film dirigit pel nord-americà Ridley Scott, que va treballar en *Alien*, pel·lícula que ja forma part de la història del cinema. L'actor principal serà en aquesta ocasió Gerard Depardieu, el francès més conegut d'enguany, un actor que ha triomfat amb la nova versió de *Cyrano de Bergerac*, i que ha obtingut un gran èxit en *Matrimonio de Conveniencia* amb Andie McDowell.

Lourdes Toledo

...NETEJAR
EL QUE
SOBRA

Canet d'en Berenguer, el Puig, la Pobla de Farnals, Massalfassar, Alborraia, Tavernes de Valldigna, Xeraco, Gandia, Bellreguard, Miramar, Piles i Oliva.

1.482.000 metres quadrats de platges que la **Diputació** neteja, aproximadament, cada quinze dies, des del març fins al setembre.

Els equips de neteja de platges de la **Diputació** estan formats per personal qualificat, i no els falten màquines netejadores ni camions bolquet per efectuar l'agranat de les platges.

A aquests equips no els falta tampoc la cooperació dels **Organismes Autònoms, Municipals i Centrals** per explicar als banyistes de totes les edats què han de fer amb el que els sobra.

¡SOLÉ!
NATURALEZA

